

Az elmúlásról

Bogdándy Szultán tárlata

Adeline Galéria, Rákospalotai Múzeum, 2016. X. 20. – XI. 12.

LÓSKA LAJOS

A privát múzeummal is rendelkező *Bogdándy Szultán* idén készült plasztikáit – szám szerint négy darabot – tekinthetik meg a látogatók november első felében

BOGDÁNDY SZULTÁN:
Hajótörő,
tárgykollázs (vegyes technika),
78x98x11 cm

az Adeline Galériában. Elmorfondírozhatunk azon, hogy ez a szám sok-e vagy kevés. Mindenesetre azt az igazságot szem előtt kell tartanunk, hogy a művészetet nem mennyiséggel, hanem minőséggel mérik, így akár egy alkotás is gyakorolhat maradandó élményt a befogadóra. Egyezzünk meg tehát abban, hogy a négy mű éppen elég, és igen jól reprezentálja készítőjét.

Mivel Szultán valamennyi meghívójára következesen rányomtatja, hogy ő art brut alkotó, érdemes ezt a kifejezési módot kicsit részletesebben is leírnom. A múlt század 50-es éveiben megszületett art brut a francia informel művészetből nőtt ki, és Jean Dubuffet művészetéhez köthető. Magába olvasztja a gyermekrajzoknak, az elmebetegek terápiás rajzainak, a börtönrajzoknak és a primitív népek ábrázolásainak jellegzetes elemeit. Az art brut a spontán önkifejezést állítja az alkotás középpontjába, szemben a magas művészet akadémiájával.

A fentebb vázolt szemlélet a sajátja Bogdándy Szultán munkásságának is. Bogdándy ugyanis célzatosan és demonstratív módon használja fel a fogyasztói társadalom termelte hulladékot asszablázsai, dobozai

készítésekor. Fali plasztikáinak egyéni karakterét, jellegzetességét pedig az teremti meg, hogy a már említett ócska használati tárgyak mellé szinte mindegyikbe állati csontokat applikál. Nagyon vigyáz arra, hogy munkái ne legyenek esztétikusak, viszont a társadalmi visszásságokkal szemben mindenképpen kritikusak maradjanak, és morális kérdésekre reflektáljanak. A most kiállított, csontokból és különböző kacatokból összeépített tárgykollázsai az élet végességére figyelmeztetnek bennünket. Az elmúlásra, melyet korunk örök jelenben élő fogyasztói társadalma nem akar tudomásul venni.

Az *Urnák* című művön kilenc, cseréppel kibélelt, ovális bejáratú kamrácska látható, ezekbe különböző csontdarabokat, alkatrésztöredékeket helyezett el készítőjük. Ugyancsak az enyészetről szólnak az *Apácabomlás* csontdarabkái is. A *Hajótörő* című plasztikus falikép is részben az elmúlás témájához kapcsolódik, a hajó ugyanis már az antik, sőt az egyiptomi művészetben is olyan szimbolikus jármű volt, amely vagy a Napot vitte keresztül az égbolton, vagy a halottakat szállította a túlvilágra, gondoljunk csak Kharón ladikjára. Egyedül a dróthálóval borított, dobozba zárt üveglapos asztal témája tekinthető profánnak.

foto: Dienes Diana

foto: Dienes Diana